

รายงานนวัตกรรม

1. ชื่อนวัตกรรม

การพัฒนารูปแบบการจัดประสบการณ์เพื่อส่งเสริมทักษะทางภาษาและการสื่อสารโดยใช้
โครงงานเป็นฐาน (Project Based Learning) เรื่อง “ตุงรุ่งเรือง” สำหรับเด็กปฐมวัย โรงเรียนอนุบาลวิทยาคม

2. ผู้จัดทำนวัตกรรม

นางอาภาพร เพิ่มศรี

3. ระยะเวลาในการดำเนินการพัฒนานวัตกรรม

เริ่มวันที่ 16 พฤษภาคม 2567 ถึง วันที่ 15 พฤษภาคม 2568

4. ที่มาและความสำคัญ

ภาษามีความสำคัญต่อเด็กปฐมวัยเป็นอย่างมากเพราะเด็กใช้ภาษาเป็นเครื่องมือในการแสดงความต้องการ
ความรู้สึกนึกคิด การแลกเปลี่ยนประสบการณ์กับผู้อื่น และเป็นพื้นฐานสำคัญของอารมณ์ สังคม และพัฒนาการ
ทางสติปัญญา ดังนั้น การส่งเสริมความสามารถทางภาษาจึงควรเริ่มตั้งแต่ช่วงปฐมวัย เพราะเป็นวัยที่มีพัฒนาการ
ทางภาษาเจริญงอกงามอย่างรวดเร็ว ด้วยการพัฒนาด้านการฟัง การพูด การอ่าน และการเขียนไปพร้อมกัน

ในปัจจุบัน ในทางปฏิบัติพบว่าการสอนภาษาสำหรับเด็กปฐมวัยนั้นยังมีความเข้าใจที่คลาดเคลื่อน การ
สอนภาษามุ่งเน้นให้เด็กปฐมวัยอ่านออกเขียนได้ และเน้นการสอนที่มีลักษณะของการท่องจำ เพียงเพื่อให้เด็ก
สามารถสอบแข่งขันเข้าโรงเรียนประถมศึกษาที่มีชื่อเสียง ซึ่งการสอนในลักษณะนี้ส่งผลให้เด็กปฐมวัยประสบ
ปัญหาพัฒนาการทางภาษาล่าช้า การเร่งรัดหรือกดดันให้เด็กเรียนรู้เร็วจนเกินวุฒิภาวะและพัฒนาการตามวัย
ส่งผลให้เด็กมีความเครียดสูง มีปัญหาด้านอารมณ์ และสังคม ความคิดสร้างสรรค์ต่ำ แสดงพฤติกรรมต่อต้านด้าน
การเรียน และส่งผลต่อพัฒนาการทักษะการเรียนและการใช้ชีวิตในอนาคตของเด็ก

โรงเรียนอนุบาลวิทยาคม เป็นโรงเรียนที่มีพื้นที่ใกล้กับวัดต่าง ๆ อาทิเช่น วัดปทุมมาลัย วัดแจ้ง วัดมหาวนา
ราม พระอารามหลวง ทำให้เด็ก ๆ ชั้นอนุบาล 1 – 3 ห้อง 5 ได้เข้าไปเรียนรู้วัฒนธรรมประเพณี และร่วม
กิจกรรมวันสำคัญทางพระพุทธศาสนาเป็นประจำ ทำให้เด็ก ๆ ได้มีโอกาสพบเจอประสบการณ์ใหม่ เช่น การทำต้น
เทียน การตกแต่งสถานที่วัดด้วยการห้อยตุง ทำให้เด็ก ๆ เกิดความสงสัยใคร่รู้เกี่ยวกับตุงที่นำมาห้อยตกแต่งตาม
สถานที่ของวัด นอกจากนั้นโรงเรียนของเรายังเป็นโรงเรียนวิถีพุทธที่มีลานพุทธธรรมแต่ไม่มีการประดับตกแต่งตุง

เลย เด็ก ๆ จึงเกิดคำถามขึ้นว่าหากเด็ก ๆ ต้องการที่จะเรียนรู้การทำตุ่งเพื่อมาประดับตกแต่งลานพุทธธรรมให้สวยงามจะสามารถทำได้ไหม เพื่อคลายความสงสัยของเด็ก ๆ คุณครู จึงนำปัญหาของเด็ก ๆ มาจัดประสบการณ์การเรียนรู้ด้วยการใช้โครงงานเป็นฐาน (Project Based Learning) เพื่อเป็นการพัฒนาทักษะทางภาษาและการสื่อสารอีกด้วย

5. วัตถุประสงค์ของนวัตกรรม

- 6.1 เพื่อให้เด็กได้เรียนรู้เกี่ยวกับวัฒนธรรมไทย ผ่านการทำตุ่ง
- 6.2 เพื่อเสริมสร้างทักษะการทำงานร่วมกัน
- 6.3 เพื่อพัฒนาทักษะภาษาและการสื่อสาร

6. กลุ่มเป้าหมาย

นักเรียนชั้น อนุบาล 1 – 3 ปีการศึกษา 2567 จำนวน 24 คน

7. เครื่องมือที่ใช้

- 7.1 นวัตกรรม
- 7.2 แผนนวัตกรรม
- 7.3 แบบวัดความรู้ (K) แบบประเมินพฤติกรรม
- 7.4 แบบวัดทักษะ (P) แบบสังเกต
- 7.5 แบบวัดเจตคติ (A) แบบสังเกต

8. กระบวนการพัฒนานวัตกรรม

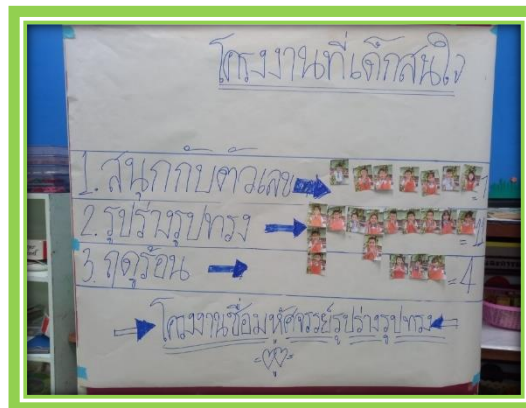
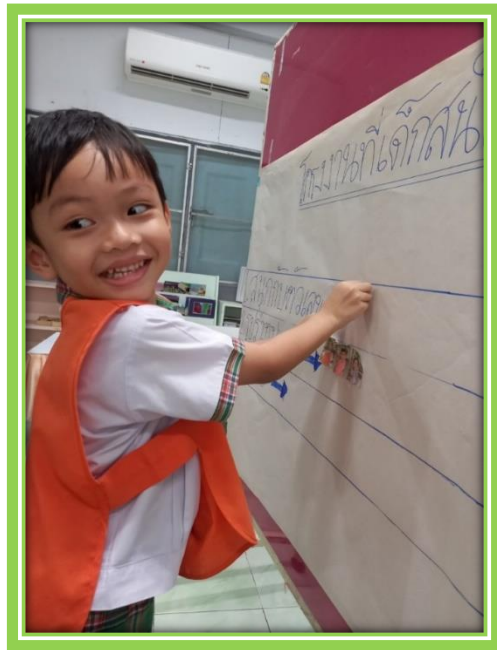
-ระยะที่ 1 เริ่มต้นโครงงาน

1. ระดมความคิดเกี่ยวกับเรื่องที่ตนเองสนใจ
    - เด็กร่วมกันระดมความคิดว่าจะทำโครงงานเกี่ยวกับหน่วยการเรียนรู้ที่ผ่านมาเรื่องอะไรดี
- ครู : ให้เด็กช่วยกันตัดสินใจเลือกหน่วยการเรียนรู้ที่เด็กชอบมากที่สุดตามคนละ 3 หน่วยโดยเรียงจากชอบมากที่สุดเป็นอันดับที่1 อันดับที่ 2และอันดับที่3 ตามลำดับ
- น้องบอส : หน่วยสนุกกับตัวเลข รูปร่างรูปทรง และฤดูร้อน
- น้องไดโน : หน่วยรูปร่างรูปทรง สนุกกับตัวเลข และฤดูร้อน

น้องตาต้า : หน่วยสนุกกับตัวเลข รูปร่างรูปทรง และฤดูร้อน

น้องใบบัว : หน่วยรูปร่างรูปทรง สนุกกับตัวเลข และฤดูร้อน

เมื่อเด็ก ๆ บอกหน่วยการเรียนรู้ที่เด็กสนใจครบแล้วครูจึงได้สรุปหน่วยการเรียนรู้ที่เด็กเสนอมากที่สุด 3 ลำดับ ได้แก่ หน่วยสนุกกับตัวเลข หน่วยรูปร่างรูปทรง และหน่วยฤดูร้อน หลังจากนั้นครูนำหน่วยการเรียนรู้ทั้ง 3 ลำดับมาให้เด็กได้เลือกหน่วยการเรียนรู้ที่จะทำเป็นโครงการ

หน่วยการเรียนรู้ที่เด็กเลือกมากที่สุดคือหน่วยรูปร่างรูปทรง อันดับที่ 2 คือหน่วยสนุกกับตัวเลข อันดับที่ 3 คือหน่วยฤดูร้อน

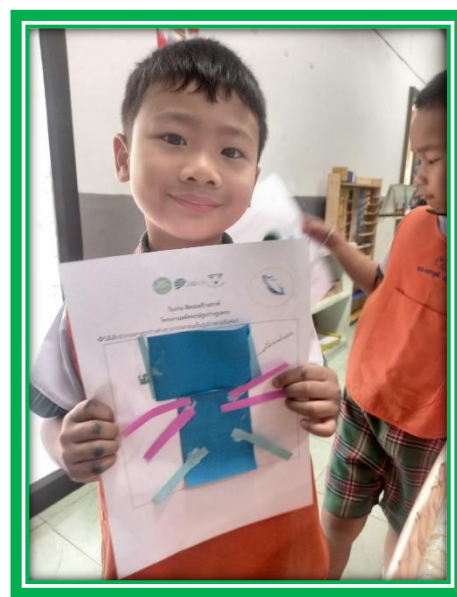
หลังจากที่ได้ซื้อโครงการแล้วครูและเด็ก ๆ ได้สนทนาและอภิปรายเกี่ยวกับรูปร่างรูปทรงที่เด็ก ๆ เคยเห็นในชีวิตประจำวัน และให้เด็ก ๆ กับบ้านไปสำรวจสิ่งของในบ้านตนเองว่ามีอะไรบ้างที่เหมือนกับรูปร่างรูปทรง

- ประสบการณ์เดิมเกี่ยวกับรูปร่างรูปทรง

- สิ่งที่ได้ก็อยากรู้เกี่ยวกับรูปร่างรูปทรง

ครูและเด็ก ๆ ร่วมกันอภิปรายเกี่ยวกับรูปร่างรูปทรงที่เด็ก ๆ ไปสำรวจที่บ้าน แล้วครูให้เด็กร่วมกันสร้างรูปร่างรูปทรงที่ตนเองชอบมากที่สุดด้วยการปั้นดินน้ำมันและประดิษกระดาษที่เป็นรูปร่างรูปทรงที่แตกต่างกันไปตามจินตนาของตนเอง

-ระยะที่ 2 พัฒนาโครงการ

1. ระดมความคิดเกี่ยวกับเรื่องที่ต้องการพัฒนารูปทรงทรงให้เป็นสิ่งที่เด็กสนใจและอยากจะศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติม

ครูและเด็กร่วมกันสนทนาเกี่ยวกับรูปร่างรูปทรงที่เด็ก ๆ สังเกตเห็นในที่ต่าง ๆ ว่ามีอะไรบ้าง

ครู : ให้เด็ก ๆ ช่วยกันคิดสิคะว่ามีอะไรบ้างที่เด็ก ๆ คิดว่าคล้ายรูปร่างรูปทรงบ้าง

น้องไดโน : ขนมหครีบ

น้องบอส : ของเล่นครีบ

น้องตาด้า : ของใช้คะ

น้องไบบัว : สิ่งที่เราทำขึ้นมาคะ

ครูให้เด็ก ๆ กลับไปศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองที่บ้าน วันต่อมาคุณครูได้พาเด็ก ๆ ไปค้นคว้าเพิ่มเติมที่ห้องสมุดของโรงเรียน หลังจากกลับจากห้องสมุดคุณครูพาเด็ก ๆ สำรวจรอบบริเวณโรงเรียน แล้วกลับมาอภิปรายร่วมกันถึงหัวข้อที่เด็ก ๆ สนใจจะทำโครงการต่อไป

โครงการที่เด็ก ๆ นำเสนอมี 3 เรื่อง ได้แก่

- 1.โครงการเกี่ยวกับการทำสิ่งประดิษฐ์
- 2.โครงการเกี่ยวกับการทำอาหาร
- 3.โครงการเกี่ยวกับการทำของเล่น

ครูและเด็ก ๆ ร่วมกันอภิปรายเกี่ยวกับโครงการที่เด็ก ๆ ได้นำเสนอมาและให้เด็ก ๆ ร่วมกันตัดสินใจเลือกโครงการที่ตนเองชื่นชอบมากที่สุด ผลปรากฏว่าเด็ก ๆ สนใจอยากจะทำโครงการเกี่ยวกับสิ่งประดิษฐ์มากที่สุด

ครูและเด็ก ๆ ร่วมกันอภิปรายเกี่ยวกับสิ่งประดิษฐ์ที่เด็ก ๆ รู้ แล้วนำเสนอ

ครู : ให้เด็ก ๆ ช่วยกันคิดสิคะว่ามีอะไรบ้างที่เด็ก ๆ คิดว่าเด็ก ๆ สามารถทำได้และมีรูปร่างคล้ายรูปร่างรูปทรงมากที่สุด

น้องใบบัว : หนูมีผ้าเช็ดที่เป็นรูปสี่เหลี่ยมจัตุรัสคะเราทำผ้าเช็ดหน้ากันใหม่คะ

น้องบอส : เราทำกระถางปลูกต้นไม้จากกระดาษเหลือใช้ทำเป็นเปปเปอร์มาเช่ดีไหมครับผมเคยดูในยูทูปครับ

น้องตาด้า : หนูก็เคยดูคะคุณครูแต่เปปเปอร์มาเช่มันทายากนะคะ

น้องไดโน : ผมเคยไปเที่ยววัดครับเขาห้อยอะไรไม่รู้ครับเต็มวัดไปหมดสวยมากเลยครับ

น้องอมสิน : ไซ้ครับผมก็เคยรูปร่างคล้ายรูปสี่เหลี่ยม สามเหลี่ยมก็มีนะครับแต่ไม่รู้ว่ามีชื่อว่าอะไร

ครู : ถ้าอย่างนั้นคุณครูจะลองเปิดภาพจากโน้ตบุ๊กให้ดูนะคะ ว่าไซ้ที่เด็ก ๆ เคยเห็นหรือเปล่า

น้องภูมิ : ไซ้ครับเหมือนที่ผมเคยเห็นในวัดใกล้ๆ บ้านผมเลยครับ

ครู : มันเรียกว่าตุ้กคะ

หลังจากอภิปรายสิ่งที่เด็ก ๆ สนใจอยากจะทำแล้วครูได้ให้เด็ก ๆ ได้ลงความคิดเห็นว่าจะทำ

โครงการเรื่องเกี่ยวกับอะไรมากที่สุดโดยเลือกจากที่เด็ก ๆ ชื่นชอบมากที่สุด

สรุปการลงความเห็นของเด็ก ๆ คือการทำตุ้ง หลังจากนั้นครูให้เด็ก ๆ ช่วยกันคิดชื่อโครงการว่าโครงการ
จะชื่อโครงการว่าอะไรถึงจะจำได้ง่ายและก๊ิบเก้

น้องตาด้า : ชื่อว่าตุ้ง ตุ้ง ตุ้ง

น้องไดโน : ชื่อว่าตุ้งรุ่งเรือง เพราะว่าทำแล้วเอาไปแขวนที่วัดจะได้รุ่งเรือง

น้องอมสิน : ไซ่ครับผมก็ว่าเหมือนไดโน

น้องภูมิ : ชื่อว่าสีเหลี่ยมไหมพรมไหมครับ

น้องไบบัว : หนูว่าตั้งชื่อเหมือนที่ไดโนตั้งค๊ะ

น้องบอส : ไซ่ครับ

ครู : ถ้าอย่างนั้นโครงการของเราชื่อว่าโครงการตุ้งรุ่งเรืองนะคะ

หลังจากที่ได้ชื่อโครงการแล้วคุณครูให้เด็ก ๆ ได้รับชมประวัติความเป็นมาของตุ้งและวิธีการทำตุ้ง คุณครู
ได้นำอุปกรณ์มาให้เด็ก ๆ ดูและอธิบายขั้นตอนการทำแล้วให้เด็ก ๆ แบ่งกลุ่มเป็น 2 กลุ่มเท่า ๆ กันเพื่อที่คุณครู
และคุณครูพี่เลี้ยงจะได้ช่วยแนะนำเวลาที่เด็ก ๆ ทำไม่ได้

-ระยะที่ 3 สรุปโครงการ

ครูและเด็กร่วมกันสรุปและอภิปรายสิ่งที่ได้จากการทำโครงการในครั้งนี้ว่าเด็กสามารถทำตามความมุ่งหวังได้มากน้อยเพียงใด

ผลที่เกิดจากจุดประสงค์

1. เด็กมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับตุงมากขึ้น
2. เด็กสามารถทำงานที่ได้รับมอบหมายสำเร็จ
3. เด็กมีความกระตือรือร้นใฝ่รู้ใฝ่เรียน

ผลสัมฤทธิ์ของงาน

1. เด็กชั้นอนุบาล ห้อง 5 สามารถทำตุงได้ด้วยตนเอง 18 คนคิดเป็นร้อยละ 75 และที่คุ้นครูต้องคอยให้คำแนะนำ 6 คน คิดเป็นร้อยละ 25
2. เด็กชั้นอนุบาล ห้อง 5 มีสมาธิในการทำงานและทำงานจนสำเร็จ คิดเป็นร้อยละ 100
3. เด็กชั้นอนุบาล ห้อง 5 มีความกระตือรือร้นในการทำงาน คิดเป็นร้อยละ 100

9. แนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

การเรียนรู้แบบโครงงานเป็นฐาน (Project-Based Learning หรือ PBL) เป็นแนวทางการเรียนการสอนที่มุ่งเน้นให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการทำโครงการจริง โดยมีการตั้งคำถามหรือปัญหาที่ต้องการแก้ไข ซึ่งจะช่วยกระตุ้นให้ผู้เรียนค้นคว้าและเรียนรู้จากประสบการณ์จริง แนวคิดและทฤษฎีที่สำคัญเกี่ยวกับ PBL มีดังนี้:

1. การเรียนรู้ที่มีบริบท

PBL เน้นการเรียนรู้ในบริบทที่เกี่ยวข้องกับชีวิตจริง ทำให้ผู้เรียนสามารถเชื่อมโยงความรู้ที่ได้เรียนกับสถานการณ์จริงได้ดียิ่งขึ้น

2. การพัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์

การทำโครงการช่วยให้ผู้เรียนได้ฝึกทักษะการคิดวิเคราะห์ การแก้ปัญหา และการตัดสินใจ ซึ่งเป็นทักษะที่สำคัญในชีวิตประจำวันและการทำงาน

3. การทำงานร่วมกัน

PBL ส่งเสริมการทำงานเป็นทีม ผู้เรียนจะได้เรียนรู้การสื่อสาร การแบ่งหน้าที่ และการทำงานร่วมกับผู้อื่น ซึ่งเป็นทักษะที่สำคัญในสังคมปัจจุบัน

4. การเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง

PBL มุ่งเน้นให้ผู้เรียนเป็นศูนย์กลางของการเรียนรู้ โดยให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการวางแผนและตัดสินใจในกระบวนการเรียนรู้ของตนเอง

5. การประเมินผลที่หลากหลาย

การประเมินผลใน PBL มักใช้วิธีการที่หลากหลาย เช่น การประเมินจากผลงานจริง การนำเสนอผลงาน และการประเมินจากเพื่อนร่วมทีม เพื่อให้ได้ภาพรวมที่ชัดเจนเกี่ยวกับความรู้และทักษะที่ผู้เรียนได้รับ

6. กระบวนการเรียนรู้ที่เป็นระบบ

PBL มีขั้นตอนที่ชัดเจนตั้งแต่การตั้งคำถาม การวางแผน การดำเนินการ และการนำเสนอผลงาน ซึ่งช่วยให้ผู้เรียนสามารถติดตามความก้าวหน้าได้

สรุป

การเรียนรู้แบบโครงงานเป็นฐาน (PBL) เป็นแนวทางที่ช่วยเสริมสร้างทักษะและความรู้ในรูปแบบที่มีประสิทธิภาพ โดยผู้เรียนจะได้เรียนรู้ผ่านการทำโครงการที่มีความหมายและเกี่ยวข้องกับโลกภายนอก ทำให้การเรียนรู้มีความน่าสนใจและเกิดประโยชน์สูงสุดต่อผู้เรียน

10. กระบวนการนำนวัตกรรมไปใช้

กระบวนการ/ขั้นตอน	กิจกรรม/แนวทางการดำเนินงาน โดยสรุป
สัปดาห์ที่ 1 เรียนรู้เกี่ยวกับตุ่ง	1. สืบค้นข้อมูลเพื่อศึกษาคนควาประวัติและความสำคัญ ของตุ่งในวัฒนธรรมไทย 2. ให้เด็กเล่าประวัติและความสำคัญของตุ่งในวัฒนธรรมไทย
สัปดาห์ที่ 2 การออกแบบตุ่ง	1. ให้เด็กได้ทดลองออกแบบตุ่งด้วยการร่างภาพและเลือกสีที่ชอบ 2. ให้เด็กเรียนรู้คำศัพท์จากชื่อโครงงาน 3. ให้เด็กนำเสนอผลงานของตนเอง
สัปดาห์ที่ 3 การทำตุ่ง	1. ครูแนะนำวัสดุอุปกรณ์และสาธิตวิธีการทำตุ่ง 2. แบ่งเด็กออกเป็นกลุ่ม ๆ ให้ทำตุ่งตามแบบที่ได้ออกแบบไว้

กระบวนการ/ขั้นตอน	กิจกรรม/แนวทางการดำเนินงาน โดยสรุป
สัปดาห์ที่ 4 การนำเสนอผลงาน และสรุปกิจกรรม	1. ให้เด็กแต่ละกลุ่มนำเสนอผลงานของตัวเอง 2. เด็กและครูร่วมกันสรุปกิจกรรมการทำตุ้ง
สัปดาห์ที่ 5 การจัดแสดงผลงาน	1. จัดงานแสดงตุ้งให้ผู้ปกครองและชุมชนได้ชมผลงานของเด็ก 2. ประเมินผลการจัดกิจกรรม

11. ผลที่เกิดขึ้นกับกลุ่มเป้าหมาย

การทำตุ้งรุ่งเรืองเป็นการฝึกสมาธิ ความอดทน การจดจำ การกระตือรือร้นในการทำงานจนสำเร็จและการสัมพันธ์ระหว่างมือกับตาได้อีกด้วย ซึ่งบรรลุวัตถุประสงค์ตามที่ตั้งไว้ทุกประการ

12. บทเรียนที่ได้รับ

1. เด็กมีความรู้ในการทำตุ้งรุ่งเรือง
2. เด็กมีทักษะการสื่อสารและภาษาได้เหมาะสมกับวัย
3. เด็กมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์
4. เด็กมีเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้ ผู้รู้ผู้เฒ่าเรียน มีความกระตือรือร้นในการทำกิจกรรม

13. เงื่อนไขความสำเร็จ

1. เด็กมีทักษะการสื่อสารและภาษาได้เหมาะสมกับวัย กล้าแสดงออก สามารถบอกเล่าเรื่องราวในการทำโครงการให้กับครู ผู้ปกครอง และบุคคลภายนอกได้
2. ครู สามารถนำผลการจัดประสบการณ์รูปแบบการจัดประสบการณ์เพื่อส่งเสริมทักษะทางภาษาและการสื่อสารโดยใช้โครงการเป็นฐาน (Project Based Learning) เรื่อง “ตุ้งรุ่งเรือง” สำหรับเด็กปฐมวัย โรงเรียนอุบลวิทยาคม ไปปรับประยุกต์ใช้ในกิจกรรมอื่น ๆ หรือพัฒนาในเรื่องที่เด็กมีความสนใจศึกษาและต้องการพัฒนาทักษะในด้านต่าง ๆ ต่อไป
3. ผู้ปกครอง ได้มีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมและได้ชื่นชมผลงานของบุตรหลานทำให้เกิดความภาคภูมิใจในความสามารถของบุตรหลาน ทำให้ผู้ปกครองมีความเชื่อมั่นในโรงเรียน ครู และผู้บริหารมากขึ้น
4. ผู้บริหารได้มีส่วนร่วมในการร่วมกิจกรรมของเด็ก ทำให้ได้พบปะผู้ปกครองในการเชื่อมความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน และได้รับทราบถึงผลการปฏิบัติกิจกรรมเพื่อจะได้ปรับปรุง แก้ไข และพัฒนารูปแบบการจัดกิจกรรมต่อไป

14 ภาพกิจกรรม

15 ภาคผนวก

- นวัตกรรม
- แผนการจัดประสบการณ์
- แบบประเมิน